

Obsah

Úvod.....	7
1 Liturgické slavení a architektura.....	11
1.1 Dům boží a dům církve.....	12
1.2 Architektura a komunita.....	15
1.2.1 Architekt a prostor.....	16
1.2.2 Antropologie a liturgie.....	17
1.2.2.1 Liturgické prameny.....	18
1.2.2.2 Perspektiva liturgického tématu.....	19
1.2.3 Kostel jako místo setkání.....	20
1.2.4 Prostor a jeho typologie.....	21
1.2.4.1 Prostorová centralita.....	22
1.2.4.2 Geometrický nebo optický střed.....	24
1.2.4.3 Vzdálenost od středu.....	25
1.2.4.4 Dynamismus prostorové struktury.....	26
1.2.5 Jak se staví ekklésia, jak se projektuje?.....	26
1.2.5.1 Architektonický prostor.....	27
1.2.5.2 Půdorysná řešení.....	28
1.3 Liturgické shromáždění a prostor slavení.....	29
1.3.1 Liturgické shromáždění.....	29
1.3.2 Rituální jednání.....	30
1.3.3 Liturgické shromáždění a prostor.....	31
1.4 Liturgický prostor v dokumentech církve.....	32
1.4.1 Liturgická konstituce.....	32
1.4.2 Učitelství úřad církve.....	34
1.4.3 Liturgické knihy.....	35
1.5 Architektura a liturgie.....	36
1.5.1 Liturgie pro architekturu.....	38
1.5.2 Architektura pro liturgii.....	38
1.5.3 Ritualita prostoru a prostorovost rituálů.....	39
1.5.4 Architektonická identita liturgického prostoru.....	40
1.6 Kritéria hodnocení.....	41
2 Liturgie a prostor slavení.....	43
2.1 Místa a rituály.....	43
2.2 Obřad zasvěcení kostela.....	45
2.2.1 Význam obřadu.....	45
2.2.2 Teologie v Obřadu zasvěcení kostela.....	47
2.2.3 Rituální průběh.....	48
2.2.3.1 Vstupní obřady.....	48
2.2.3.2 Bohoslužba slova.....	49

2.2.3.3	Obřad zasvěcení	49
2.2.3.4	Slavení eucharistie	51
2.2.4	Obrazy církve v obřadech zasvěcení	51
2.2.4.1	Chrám jako místo shromáždění	52
2.2.4.2	Chrám jako znamení přítomnosti církve	53
2.2.4.3	Kostel je znamením tajemství církve	54
2.2.4.4	Obraz církve nebeské	54
2.2.4.5	Kostel je znamení pravého chrámu	55
2.3	Obřady zasvěcení a dispozice kostela	56
2.3.1	Shromáždění věřících	56
2.3.2	Nový život ve křtu	57
2.3.3	Stůl božího slova	58
2.3.4	Modlitba zasvěcení	59
2.3.5	Účast na eucharistii	60
2.3.6	Kostel je symbolem Ducha	61
2.4	Projekt, rituál a mystagogie	61
2.4.1	Duchovní chrám	62
2.4.2	Tajemství církve v <i>Ordo dedicationis</i>	62
2.4.3	Stavba ekklésie	63
2.5	Kostel a místní církve	64
3	Moderní kostely v Čechách a na Moravě	67
3.1	Architektura českých a moravských kostelů	68
3.1.1	Sakrální architektura v první polovině 20. století	69
3.1.2	Chránová architektura v totalitě	72
3.1.3	Liturgická architektura ve svobodné společnosti	74
3.2	Obnovená liturgie a česká ekklésie	76
3.2.1	Komunita a liturgická kniha	78
3.2.2	Architekti kostelů: liturgie a ekklésie	79
3.2.3	Křesťanská iniciace jako prostorový model	81
3.2.3.1	Cesta katechumenů do ekklésie	82
3.2.3.2	Rituální struktura prostoru	82
3.2.3.3	Od křestního pramene k oltáři	84
3.3	Liturgická místa našich chrámů	85
3.3.1	Sedes a předsedající	87
3.3.2	Ambon a zvěstování Slova	88
3.3.3	Stůl Páně	89
3.3.4	Loď kostela a místo pro věřící	90
3.3.5	Tabernákl a eucharistická úcta mimo mši	91
3.3.6	Zpovědnice a liturgie smíření	93
3.3.7	Křestní pramen	95
3.4	Několik příkladů české moderní sakrální architektury	97
3.4.1	Kaple sv. Antonína v Černé u Měřína	97
3.4.2	Kaple sester františkánek v Olomouci	99

3.4.3	Komunitní centrum Matky Terezy v Praze.....	103
3.4.4	Modlitebna Církve bratrské v Černošicích u Prahy	105
3.4.5	Úprava katedrály sv. Mikuláše v Českých Budějovicích.....	106
3.5	České kostely a liturgie	109
4	Teologické aspekty v české architektuře kostelů.....	111
4.1	Teologie a architektura	112
4.2	Symbolika chrámu	113
4.2.1	Kostel – symbol ekklésie.....	116
4.2.2	Symbolické modely	117
4.2.2.1	Symbolika cesty nebo centrální dispozice	118
4.2.2.2	Prostor se dvěma ohnisky	118
4.2.2.3	Prostor jako omfalos.....	120
4.2.2.4	Prostorové uspořádání a duch liturgie	121
4.2.3	Poslání architekta	122
4.2.4	Architektura, umění a víra	124
4.2.5	Ekklésia – společenství a chrám.....	124
4.2.6	Posvátnost liturgického prostoru	125
4.3	Různost liturgií a různost bohoslužebných míst.....	127
4.3.1	Jeden prostor – mnoho míst	127
4.3.2	Liturgické místo	128
4.3.3	Ikonografie v liturgii	129
4.4	Liturgický prostor a teologie.....	131
4.4.1	Architekt a jeho zápas s teologií.....	131
4.4.2	Teolog a jeho pohled na umění	132
4.5	Bude naše sakrální architektura lepší?	133
	Závěr	135
	Přílohy – obrazová část.....	139
	Přílohy – textová část.....	151
	Dokumenty národních biskupských konferencí	151
	Dokumenty na úrovni jednotlivých diecézí.....	153
	Výběr z církevních dokumentů a textů pojednávající o liturgickém prostoru	156
	Tabulkový přehled dokumentů a liturgických knih.....	193
	Summary	199
	Zusammenfassung.....	201
	Seznam zkratk.....	203
	Seznam použité literatury	207